„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
ШЕСТ ПУТА НА НЕДЕЉУ,
осим на дан после свеца.

Претплата и огласи шаљу се администрацији, а рукописи Уредништву „БРАНИКА“ у НОВИ САД.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
на годину: К 28 или 35 дин.
на по године: К 14 или 17½ дин.
на четврт год.: К 7 или 8¾ дин.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 12 потура од реда ситних слова.

Уредништво и администрација »Браника« налази се у кући дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска ул. бр. 11.

Број 158. У Новом Саду, у четвртак 14. (27.) јула 1905. Година XXI.

Обична дрскост.

Изволите само напасти име, част и поштење мађарског племена! Изволите га каквом измишљеном поругом извргнути руглу! Од државног тужиоца, судије, тавничара, сваки ће знати, шта му је дужност. А међутим сваки чивутски новинарчић, чим га засврби, прети, грди немађарске народе, како му је воља. Издајице, дивљаци — то су обичне речи, које већ немају никаква ефекта. Новије погрде, извртања, клеветање, поруге, нападање на част и поштење, морална поквареност, пропалост — то су најновије поруге, којима мађарска штампа каља народно име оних слободних грађана ове државе, који све државне терете и у новцу и у крви деле с Мађарима!

Са неке висине говори мађарска recte чивутска штампа о нама: као да с каквог културног Чимбораса гледа на нас, који се ваљамо у дивљачком калу. Њој смо ми некултурни, неприступачни напретку, дивљи, још негде тамо ваљда у предисторијској периоди. Толико су дрски, да је ту пре неколико дана један недељни лист пролевао сузе, што позвани кругови не ће да населе у Угарску — *руске Чивуте*, тај елеменат са „прастаром културом“, који би потиснуо „дивље“ Румуне и друге народности. Заиста, како би дивно било настанити пет милијона руских и пољских Чивута у Угарској! За годину дана то би били први домољупци. Од Напма Израелсопа и сам би Кошут учио како треба волети ову домовину. За годину дана сви би већ били коренити Мађари. Нашло би их се, који би непобитним разлозима доказали, да су они управо прави Мађари, које је Арпад заборавио на руским степама и које гроф Зичи није могао да нађе — а овдашњи Мађари, то да ни нису прави Мађари, већ нека смеса из Куна, Печенега, Јаса....

Дакле тим чивутским сврбипрстима ми смо некултурни, дивљи — требало би нас заменити руским Чивутима! Они би се постарали, да нас материјално упропасте, да нас потисну у го̀ре, да живимо с вуцима и с медведима.

На овакву надутост наших поштованих суграђана Израиљева колена не бисмо се ни осврталі, да данас не угледа света у једном озбиљном органу мађарског јавног мњења чланак, и ком се с највећом импертиненцијом напада на морал и поштење нашег народа. У данашњем „Bud. Hirlap“-у неки непознати говори о исељавању из Јужне Угарске. Жао му је, што се баш Швабе, тај ослонац мађарске државне идеје, селе у бели свет. Али врбов је то клин, тај „ослонац“, који из силне љубави према домовини бежи из ње.

У томе чланку дотиче се писац и нас *Срба*. Наравно, зове нас „*Рацима*“. И ту он као код нас обичан догађај наводи, да је снаја редовно љубавница своме свекру. То наводи тај човек као доказ моралне покварености у нас.

Ето, с каквим се клеветама служе наши „противници“. И таква глупост не угледа света у каквом револверском листићу, нити у органу Вајса-Весија, него у — „Bud. Hirlap“-у. И тај лист, који прима такве глупости, такве клевете најординарније врсте, који обмањује свет, који нема ама баш ни појма о ригорозној моралности нашег народа, тај лист важи као озбиљан орган мађарског јавног мњења. Кад тако познајете народности — пишите, господо, боље о Кини и Јапану!

Али има још нешто занимљиво у томе чланку. Да би доказао, како нам је народ глуп, вели како чиновници варају народ. *За обичне молбенице изварају по неколико стотина круна.* Не, господо, није наш народ глуп. Ако је тако, као што „Bud. Hirlap“ каже, онда су ваши чиновници покварени. Ако је тако, као што „Bud. Hirlap“ каже, онда нека исти лист не пише о руском чиновништву; ако баш хоће да пише о тој теми, ево сам вели, има грађе и код куће.

*
*

Руско-јапански рат.

Према извештајима француских дописника руско одељење, које беше истурено до Музана (у Кореји), повукло се оданде тек пре недеље дана. Ово место је удаљено од реке Тјумена још 50 километара. Авангарда јапанског генерала *Хазегаве* наводно је допрла до Музана 3. (16.) о. м. и од тога доба продужила наступање према Тјумену. Командант тврђаве Владивостока, генерал *Казбек*, наредио је да град напусте сви они, који нису способни за одбрану тврђаве, дакле и официрске породице, јер је знатна убојна сила непријатељска стигла јужно од Тјумена. Тај факт потврђује и акција адмирала *Камимуре* у том крају, те тако ће давно очекивани јапански напад на Тјумен, а можда у исто доба и на мору на Посијетов залив скорим бити извршен.

На мандурском ратишту, док на операционим фронтовима влада мир, на крилима настављају свој рад руска коњичка одељења, и то генерал *Мишченко* на западу, а генерал *Рененкамиф* на истоку. Тако се јавља, да је генерал Рененкамиф на једном испаду у југоисточном правцу од Гирина 2. (15.) о. м. код Тајхо-а уништио једно јапанско одељење.

Окупација Сахалина.

Кад су се Руси повукли са станице Корсаковска на Сахалину, запалили су тамницу. При том доби слободу 71 заточеник.

Гувернер Сахалина, генерал-лајтнант *Лећунов* послао је 10. (23.) о. м. ове депеше:

1.) У ½9 сати ујутро спазили смо на јужном хоризонту Татарског Мореуза код Александровска више јапанских бродова и торпиљера. Два од њих отпловише даље у северном правцу, а остали се искупише код Александровска. Одатле испале четири метка, но не постигоше тиме никаква успеха. У 11 с. пре подне опазисмо на југу више великих бродова.

2.) Данас у подне два јапанска торпиљера стану код ушћа реке Аркова, 12 врста северно од Александровска, бомбардоваху обалу, па се онда удале у југозападном правцу. И крстарица и 4 торпиљера, што су се налазили у Александровску, удалише се у истом правцу.

Вести из северне Кореје.

Дописник „Дели Телеграфа“ јавља из северне Кореје: Хиљаде војника, који су искупљени на извесном месту, моле се Богу, да се не склопи мир, док Владивосток не буде поседнут.

Генерал *Љињевић* послао је многе трупе у северну Кореју, да потисне јапанску војску према Сејоншком друму, па да освоји Гензан и Сеул. Прва јапанска станица беше у Сионгјину и после окупације тог места надао се Љињевић да ће продрети до Гензана. Али како му тешко беше одржати свезу с језгром војске, морао се вратити натраг.

— Покушај искрцавања близу ушћа Тјумена. —

Из *Петрограда* јављају: Јапански торпиљери се 5. (18.) о. м. под за-

ЛИСТАК.

ЈЕДНА ПУСТОЛОВНА ЗГОДА.

— P. K. ROSSEGGER. —

Поноћ је превалила. Пролетња је ноћ; но преко Алпа шиша леден, хладан зрак, а Хохвартски је Врх обвијен густом маглом. У сумњивој се светлости појединих звезда не види ништа, до тамне црте планинâ и не чује ништа; до удаљен жубор шумскога потока, што тече у дубокој доли. Но сада одједном оживе у једној пећини; човек неки корача напред и прислушкује. Још не гракће тетреб, још не свиће; но човек узе гутљај из своје ловачке боце, навуче боље огртач, превеси пушку и пође добро познатом путањом преко влажна, но смрзнута снега.

То је шумарски помоћник Јосиф. Он не иде «на тетребе», да пуца; то је поседников посао, који је позвао на велики лов на тетребе и гостију из вароши; Јосифово је, да стражари, и данас иде управо на пустоловце.*) У ра̂ном јутарњем часу тетреб јоште слатко спава, но пустоловац је већ будан и већ без сумње гдегод у заседи; о томе може ловац бити уверен. Пустоловаца има у околини веома много, па чак и такових, који ловце истом хладнокрвношћу убијају, као и дивљач. Јосиф је баш пролазио место, где су пре две године нашли убијена његова пријатеља, ловца Симу. Добио је метак у груди, а мрвице пушке му лежале су око њега уокруг и делимице побадале лубању несретникову. Јосиф лупи овде нешто јаче штапом о земљу, па оде мирно даље. Тек неколико стотина корака одавде стаде и поче ослушкивати. Тетреб се још није јављао, но доле, доле у јарузи чуло се као неко ударање штапа међу трском. Јосиф се реши, да овде причека; мора доћи. Одједном зашушта изнад њега у јелама и сасма близу њега јављао се тетреб. То ће сада трајати једно по часа, док пустоловац не изађе горе; јер он се може ближити само за време превијања, а међу тим мора мировати. У том освану, осветла јаче и Јосиф се сакри за дрво. Тетреб весело превија даље, ловац већ ослушкује кораке, који му долазе све ближе — чује их — и сада нагло жури напред неки велики, јаки човек и скида пушку с рамена. У том тренутку зађути тетреб. Јосиф може пустоловцу да гледа у лице; позна га, то је угљар Јован. Тетреб превија опет; сад помисли ловац да је време, да изађе; изненада стаде пред пустоловца и рече кратко и једро: «Добро јутро, Јоване!»

Овај се малко изненади, но прибере се и одговори тако исто кратко и пркосно: «Добро јутро!»

«Ти ниси овде добро дошао, Јоване“, — рече ловац; «шта хоћеш да радиш овде?»

«Тетреба ћу да убијем», одврати овај и пође лагано даље.

«Само ћеш ми морати дати пушку!»

У том тренутку зађута тетреб и одлети.

Пустахија је приправио свој штап за тучу. Ловац већ хоће за пушку да се маши, но осети, да је ударен; разјари се — један сретан покрет, снажан дохват и он спусти свој кундак на леђа и колена пустахијина, да овај ječeћи испусти пушку и сурва се на земљу.

Лежи ту и превија се, а крв му тече на камен. Јосиф укочено и мргодно погледа на своју жртву. «Је-ли ти сад доста, Јоване?»

А је-ли он тако крив, да га смем убити? — питао је сам себе. Можда је овог човека натерала нужда, има многу децу да збрине. Они ће се сада пробудити и затражити оца и јутарњи хлеб и — «Устани, Јоване, неће бити да је тако рђаво!» повиче ловац. Сажаљевао је својег противника; и он је са̂м знао за страст пустоловства. И са̂м је био један од најразвиканијих пустоловаца, док га надзорник добара после свију безуспешних казни не начини за шумарског помоћника.

«Али, не чини глупе шале, Јоване, иди; гле, ево ти моје руке, помоћи ћу ти, да се предигнеш.»

«Не, Јосифе, ово ће бити сасма доста, много си ми учинио!» — с напором изговори пустахија и напипа као слепац пружену руку. «Све се тако окреће — ох, зло је то — сасвим си ми разбио главу».

Ловац га усправи и пусти га да опет седне, да би могао наслонити главу на бусен.

«Тетреб је већ отишао, је-ли?» питао је Јован, но глас му је дрхтао.

Јосиф не одговори ништа, већ је сушио крв, што је текла на руку, и метнуо је труди у рану.

«То нисам ни знао, да си тако добар, Јосифе, а гутљај ракије, је-ли и тога ћеш ми дати?»

Ловац пружи пустахији своју боцу, затим му свеза руку и запита: «Је-ли ти сад боље, Јоване?»

«Много боље», промумла овај и заклопи очи. Крв му је високо шикала, а оштре су му усне дрхтале.

Јосиф помаза рањеникове слепоочице ракијом. На ово се овај лагано усправи. «Али баш тако ударити, Јосифе!» рече жалосно и узе ловчеву руку. «То је већ доиста много било и можеш ми веровати, да се нећемо више сретати на превијању јастребова.»

«Остави то и иди сад кући; ми не могосмо друкче и заборавићемо данашњу згоду. Само пушку, њу ми мораш оставити, то је моја дужност.»

«Не, ловче, то ми не мораш учинити, гле, а ако ти је ја морам откупити, без потпоре —»

*) Der Wildschütze.

штитом магле приближе некојим затонима у близини Владивостока у Хашкевићевом заливу близу Посијетова залива. Кажу, да су искрцали на копно трупе. По свој прилици то је почетак активног поступања против Владивостока.

Са манџурског ратишта.

Генерал *Љињевић* телеграфише 9. (22.) о. м.: У околини Хајлунгчена приближило се 7. (20.) о. м. у 7 с. ујутро наше одељење у две колоне непријатељским положајима четири врсте северно од Јулангце. Док је десна колона наступала против непријатељског фронта, заобиђе лева колона десно непријатељско крило. Изненадна појава леве колоне на боку непријатељеву примора овог, да напусти свој положај без отпора. Ми поседосмо јапанске ровове. Јапанци се повуку на један утврђен положај западно од Јулангце. Долина заштићаваше јапанска кретања. Беше нам врло тешко савладати сметње, због чега се наше одељење повуче натраг у северном правцу. (Јулангце лежи 70 километара јужно од Хајлунгчена.)

Рапорт адмирала Рожественскога о битци код Цушиме.

Париски лист „Либерте“ тврди, да је руски цар 27. јуна добио рапорт адмирала Рожественскога о битци на мору код Цушиме. И ако се адмирал тек почео опорављати, ипак је сам собом саставио рапорт, чега ради је био сазвао код себе све више официре бивше своје ескадре, који се сад налазе у Јапану као ратни заробљеници. На првом месту у рапорту се истиче, како су *руски убојни бродови били у врло лошем стању*, и то не само услед хитње у спремању ескадре за полазак, него и *због превара и подвала појединих радионица бродова*, као и због корупције међу члановима техничког надлештва, који чак и очигледне мане нису хтели да отклоне или поправе. На појединим бродовима панцирске плоче нису биле прописне дебљине, а и материјал, од којега су грађене, био је један од најлошијих. Осим тога и топови нису били прописно снабдевени телеметрима за пуцање на великом одстојању. Саме *гранате нису биле добре*. До две трећине нису експлодирале. Бродови нису могли добијати прописну количину угља и ни један не имађаше фактичну индицирану брзину. Казани и машине врло рђаве, тако да се једнако морало оправљати.

Што се тиче посаде на бродовима, до две трећине беху потпуно неискусни и неспособни људи. *Топовска послуга није имала ни најелементарнија знања.* Најлошије морнаре имао је *Њебогатов*. Још док је флота била у мадагаскарским водама, *избила је међу морнарима буна* и Рожественски је морао *девет стотица пушкараши*, те да понова успостави ред. Чак је једном приликом морао да напери своје топове на два Њебогатовљева брода, чија посада беше одлучила, да се преда Јапанцима без борбе. Близу острва Формозе понова је букнула буна у Њебогатовљевој ескадри и само се енергичном деланју врховног команданта има захвалити, што бунтовници још тада нису завладали дотичним бродовима и одвојили их од флоте. Још у самом почетку цушимске битке Рожественски је видео, да Њебогатовљеви бродови, нарочито „Апраксин“ и „Сењавин“, не учествују у борби и не извршују издате им наредбе. Рожественски им је послао једну торпедњачу с поруком, да ће бунтовничке бродове сместа потопити, ако не уђу у борбу. Тек после тога бродови су се решили на учествовање у борби и почели су пуцати из топова. У тренутку, кад је Рожественски пао рањен и Њебогатов морао да прими врховну команду, отпочео је прави слом. Нико није слушао Њебогатовљеве заповести и ескадра је дошла у најстрашнију забуну. До душе Њебогатову је још пошло за руком, да скупи и сједини поједине бродове, али „Апраксин“ и „Сењавин“ не хтедоше да му се покоравају. Полукруг јапанске бојне линије све се већма сужавао и битка сад беше изгубљена. Са чисто техничких момената Рожественски приписује пораз малој брзини и рђавој конструкцији руских убојних бродова, као и томе, што су Руси за све време битке морали оперисати према сунцу.

Он се лагано маши за пушку, рука му још беше млитава.

„Ти знаш, Јосифе, како је то — ја не бих могао живети; то је наследство и увек моја радост била — ја сам ти — такођер са овом пушком — и ловца Симу убио —.» У том тренутку пуче и са слабим јауком стропошта се Јосиф на земљу.

«Ха, он пада — диван тетреб — ви, вашке!» — закликта у смеху Јован, који је на ловца пукао.

У том пуче други пуцањ, али одозго, на чести; сад нададе Јован дреку, високо одскочи, па се сурва на земљу. Сад није морао да пада у несвест: дебели млаз крви шибао је из његове бутине.

Из честе журио је ловцу један човек у оделу дрводеље; пушку пусти да падне, а вратну мараму своју раздере за завој. Сиротом се Јосифу не могаше више помоћи. Даље од мртваца, са тешком клетвом ка оном, што је умирао, стропошта се дрводеља. Он је све слушао с честе. И он беше пустоловац и никако не пријатељ ловцима; но згрозио се да гледа такво злочинство; његово чуство освете нарасте до дивље страсти; високо подиже лубању и отправи је угљаровој глави.

*

Ловац са простреленим грудима, пустахија са распопаном главом — тако су нађене обе лешине у шуми. Тек након неколико година испричао је онај дрводеља подробно целу згоду.

У *Новом Саду*, 1905.

Превео: **Ж. О.**

НОВИ САД, 13. јула 1905.

— **Кошутовци у Бачкој.** Одавна се мађарска опозиција тужила, да немађарски изборни срезови лиферују влади мамелуке. У томе лиферовању нарочито се одликоваху Банат и Бачка. Дешавало се, да у банатским и бачким срезовима није могао победити ни један опозициони кандидат. Природно је дакле, што су Кошутовци бацили поглед на ове срезове, јер заиста како би то било красно, кад би Банат и Бачка место владиновачких одсада лиферовали — кошутовачке мамелуке. Та у том лиферовању ови су срезови тако поуздани! И Кошутовци заиста су засукали рукаве и вредно се дали на посао. Недавно су усрећили Бечкерек са својим збором, а сад се спремају да баце мрежу и на Бачку. Из Суботице наиме јављају, да је више виђенијих чланова кошутовске странке из Бачке одржало онде конференцију, на којој су одлучили, да за 24. јули (6. август) сазову у *Сомбор* збор, на коме би се организовала кошутовска странка за сву бачку жупанију. Велики жупанијски збор одржаће се почетком септембра у Суботици и на тај збор ће доћи и Фрања *Кошут* и гроф *Апоњи* са својом свитом.

Нема сумње да ово организовање није ништа друго, до-ли *спремање за изборе*.

— **Састанак далматинских посланика.** Из *Задра* јављају, да ће се средином августа састати далматински посланици, да углаве рок заједничке конференције, коју ће одржати с посланицима из Хрватске и Славоније, и на којој ће већати о томе, какво становиште да заузму према догађајима у Угарској.

Политички преглед.

— **Појачавање енглеске флоте.** Као што саопћава лондонски кореспондент париског „Фигара“, енглески адмиралитет вредно ради на појачавању енглеске флоте, која је, као што је познато најјача флота на свету. Ескадра у каналу Ламаншу, која се досад састојала само из осам оклопњача, биће појачана са седам нових. Атланска и средоземна ескадра пак биће појачане са две оклопњаче. Резервна ескадра, која се састоји из једанајест оклопњача добиће још једну. Одсада ће Енглеска у случају потребе одма моћи концентрисати овде у Европи флоту од 45 оклопњача првога реда а осим тога још 52 оклопне крстарице.

— **Енглеско-јапански савез.** Пре него што је јапански принц *Арисугава*, који се подуже времена бавио у Лондону, отпутовао из Ђенове, специјални дописник туринског листа „Memento“ уграбио је прилику, да интервјувише једног угледног члана принчеве свите. Овај је изјавио дописнику, да је главна сврха Арисугавина путовања у Европу било обнављање енглеско-јапанског уговора. Новији уговор — рекао је даље — садржи одређенија и тачнија наређења. Јапан се обвезује, да ће заштићавати и потпомагати енглеске интересе у кинеским водама, а Енглеска ће моћи повући натраг један део своје силне флоте, коју сада држи у Тихом Океану. Енглеска се са своје стране обвезује, да ће потпомагати политички и економски рад Јапана у Манџурији, Кореји и Кини. Одма по свршетку рата Јапан ће послати знаменит број својих официра у Кину, да би реорганизовали кинеску војску. Енглеска пак гарантује, да ће потпомагати извођење тога плана против мешања страних сила, нарочито пак против мешања Немачке, која би хтела да она изврши реорганизацију кинеске војске. Даље је дотични члан принчеве свите изјавио кореспонденту, да је споразум с Енглеском постигнут врло брзо без икаквих већих тешкоћа.

Дописи.

— **Ст. Бечеј,** 11. (24.) јула 1905. (*Забава у корист оснивања „Сокола.“*) У нашем месту има леп број омладине српске, што се најбоље опажа при забавама, какву смо и јуче у вече уживали. Ту ти је не само омладина са школа, него и трговачка и занатлијска омладина и сви се скупа сложише, да по примеру других наших места и овде код нас оснују друштво „*Соко*“, које заиста има леп и племенити задатак, да поред ширења просвете и тело људско челичи. У корист дакле ст. бечејског „Сокола“ приредила је наша омладина у врту код „Ловачког рога“ јуче једну забаву, која је изванредно била посећена. Улазнице није било, него су купљени добровољни прилози, и скупљено је за сада 50 круна, а на Велику Госпојину даваће наша омладина у дворани велике гостионе на исту цел беседу, на којој ће сигурно још већа свота бити скупљена. Лепо је било синоћ видети толику Србадију на окупу, а беше и неколико иновераца дошло, међу којима смо видели надсолгу *Балашона*, католичког попу и више Јевреја. Друштво беше врло весело и анимирано, а томе се не треба ни чудити, јер нас је тамбурашко друштво омладинско свирком и песмом веселило, а девојке нам нису першун продавале, јер је играча било толико, да су се добро изиграле. Чисто им не беше право, што се зора тако брзо појавила, и што се морадоше дома вратити. Г. М. *Хаднађев*, учитељ овдашњи у подужем говору разложио је цел и значај „Сокола“, само штета, што је говорник тихо говорио, и са таковог места, да му се речи једва разумети могле. Говор његов беше ипак тапшањем и са „живио!“ пропраћен, и друштво се у најбољем расположењу пред зору кући разишло.

Позив на претплату.

Са 1. јулом о. г. по ст. к. је наступила промена у облику и у цени „Браника“.

„Браник“ је са 1. јануаром г. 1904. почео излазити као дневни лист, а у течају месеца фебруара о. г. повећали смо у нечем формат.

Са 1. јулом о. г. по ст. к. издајемо „Браник“ још у већем формату. Не би било право, да поред досадањих жртава још веће жртве подносимо. Зато морамо бар ону цену нашем листу дати, коју имају други српски дневни листови. Ми очекујемо од читалаца „Браника“ да нам врло малу припомоћ даду, а та мала припомоћ би нам много помогла. **Ми повишујемо претплату „Браника“ тромесечно само са 1 круном.** По томе ће претплата „Бранику“ са 1. јулом о. г. по ст. к. износити:

На годину . . . 28 кр. или 35 дин.
На по године . 14 кр. или $17^1/_2$ дин.
На четврт год. 7 кр. или $8^3/_4$ дин.

Молимо поново наше досадање поштоване претплатнике, као и остали српски свет, да претплатом на „Браник“ потпомогну овај посве независни лист, који је за више од двадесет година одржао предање оне српске странке, која је 40 година водила борбу за одржање српскога народнога бића у овим крајевима.

Напослетку молимо наше досадање претплатнике, да благовремено обнове претплату, како не би било прекидања у шиљању листа.

Напомињемо, да се може претплатити и месечно са 2 К. 35 пот.

Претплата се шаље поштанском упутницом на Администрацију „Браника“.

У Н. Саду, 30. јуна (12. јула) 1905.

Управа и уредништво „Браника“.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 13. јула 1905.

— **Управни одбор „Матице Српске“** држао је 9. (22.) јула своју седницу под председништвом *А. Хаџића*, председника друштвеног. Узима се на тужно знање извештај председникових, да су од последње седнице управног одбора до данас преминули ови чланови матичини: 1. *Амфилохије Јеремић* у Мартоношу, умировљени игуман манастира Шишатовца у 87-ој години живота а 63-ој свештениковања свога, 2. *Стеван Жекић*, учитељ у Ст. Бечеју у 61 години живота свога. — Кр. уг. министарство унутрашњих послова наредбом својом одобрава издатак на награду покојног фишкала друштвеног дра Илије Вучетића, за ванредан труд за вођену и у корист фонда Марије Трандафилке решену парницу. — Кр. уг. министарство просвете и црквених послова тражи, да му се пошље према примедбама поправљено основно писмо за задужбину Рахиле Манојловићке рођ. Белеслијине са тестаментом заједно. — Извештај фишкала Матичиног дра Стевана Малешевића о правном пословању му подноси се скупштини. — Централни Кредитни Завод у Новом Саду у вршењу налога г. Анастасије удове Ђ. Ф. *Недељковића* умољава „Матицу“, да учини нужна наређења, да му се изда уложна књижица те фундације, а ц. кр. завод у замену за то предаће нам кр. *20.000* по 4% угарске ренте у крунама. — Према скупштинској одлуци издају се на то изаслатом одбору уз извештај, планови и прорачуни 1.) за темељну поправку куће фонда Марије Трандафилке у лебарској улици бр. 19. и 2.) за зидање нове куће на истом земљишту уз докуп куће бр. 17. — Узет је на знање извештај изаслатог одбора за зидање нове зграде на земљишту Матичине куће или преиначе Матичине куће, да је архитектима Андри Стевановићу у Београду, Константину Јовановићу у Бечу и Момчилу Тапавици у Н. Саду послат ситуациони план и програм, на основу којих имају до Преображења зготовити нацртне планове о споменутом зидању нове куће Матичине или о преиначи. — У ствари поднесених оферата за изнајмљивање фонда Марије Трандафилке у главној улици бр. 21. донесена је коначна одлука. — Узет је на знање извештај фискала друштвеног дра Стевана Малешевића, да ће га за време његова одсуства замењивати др. Миливој Поповић у обичним, а адвокат Паја Гостовић у важнијим стварима. — Наређено је, да се путем оферту-

алне лицитације изда за 1. новембар под кирију стан у кући фонда Марије Трандафилке под бр. 21. у главној улици. — Српска православна црквена општина у Сенти послала је 200 круна за г. 1905. прилога Матици из фонда Ђене Брановачког и жене му Иде рођ. Вујићеве према основном писму поменутих добротвора. — Школској књижници српских народних школа у Вршцу по молби српске православне црквене општине у Вршцу послаће се књиге Матичине за народ и друга издања, у колико их има Матица. — Узет је на знање годишњи извештај Академског Удружења Срба техничара у Бечу о раду му за школску годину 1904/5. — Решено је више ствари административне природе и неколико молбеница ради зајма и бестеретног отписа неких продатих парцела од хипотека, које служе за сигурност одобрених зајмова.

— **Г. др. Јефта Стојаковић,** лекар у Новом Саду, отпутовао је одавде, те ће се три недеље дана бавити на страни. Враћа се у Нови Сад 8. (21.) августа о. г.

— **Свој своме!** Пишу нам из *Сомбора*: „Ова узрека нам је свима на језику, али зато је слабо ко зарезује. Ми се знамо само речима разметати, али на делу смо такви да би један другом комад леба из уста узели. Наша црквена општина треба сваке године 80 до 100 хвати дрва, које је већ више година преко *Срба* дрвара набављала и то свагда на потпуно задовољство, па је тако мислила и ове године набавити, те је и јевтинбени натечај расписала, па шта мислите коме је црквени одбор лиферацију уступио? Једном *Јеврејину* и то само зато, што је исти код церових дрва био нешто јевтинији, док је опет Србин дрвар код растових био јевтинији, па у место да се уступило лиферовање Србину дрвару, с којим је прошле године општина била потпуно задовољна, уступљено је Јевреју. Па да није то онда „свој своме“! Сигурно наши изасланици црквеног одбора са потпредседником на челу држе да ће сада чивутска опћина за своју потребу купити дрва код Срба?“

— **Ударио гром у поштанско-телефонско-брзојавно звање у Бији.** Пишу нам из *Баје*: „Између понедеоника и уторника дана 11. и 12. јула у 12 сахати ноћи ударио је гром у кабал овдашњег телефонско-брзојавног звања, жице запали те се уследтога и цео кров велике двоспратне куће — која је својина вароши — запали и за тили часак изгори. Жице, како брзојавне тако и телефонске све су изгореле и искидане, те ће доста времена проћи, док се све то оправи. Штета је доста велика, али ће се накнадити, пошто је кућа осигурана била. Људских жртава не беше, осим што је ватрогасца *Пфајфера* месара и имућног грађанина, ударила кибла по глави, те су га онесвештена у варошку болницу однели, али ће тешко остати у животу. — Срећа је, што је после удара грома јака киша падала, која је ватру локализовала, иначе би цео ред двоспратних кућа могао изгорети. Ово је већ друга велика несрећа за нашу сироту варош ове године и изгледа, да нас баш несрећа прати. *Очевидац Милун.*“

Новости са стране.

— **Призори при атентату на Султана.** О атентату на султана *Абдула Хамида* јављају „Франкфуртским Новинама“ из Цариграда ове појединости:

Детонација, која се *пет пуша понавила*, била је неописано *страшна*. Тако велики стубови дима и песка бачени су горе, да је за један час све било помрачено. Настала је ужасна забуна, а војници су јурили овамо-онамо. Сад настаде неразумива вика, дрека и паничан страх многих особа. Султанова се пратња ужасно збунила. Комаће људских и коњских телеса летело је свуд унаоколо. Сви прозори на простору око џамије разорени су, чак и са високог мунарета Хамидије падаху тешка парчад зида. Кад се дим разишао, присутнима се указа страховит призор: *Око 40 људи и 50 коња буквално је расцрвнуто на парчад*, а преко 80 особа је мање или више рањено.

За читавог тог страшног догађаја султан је *блед*, али присебит стојао на малим степенима џамијиним. Одлучно одби савет своје околине, да се склони, а кад ова наваљиваше и даље, султан осорно викне, да се не брину за њега, него боље нека погледају мртве и рањене. Затим седе са својим љубимцем сином *Буркан Едином* на кола, даде иначе дигнути кров скинути и сам је кочијашио, те се провезао тик до места крваве катастрофе. Путем су султана пратили одушевљени узвици. Кола му је опколело више стотина људи, који су извукли своје сабље, те је све то изгледало као каква дивља фантазија. Само кад је шеф тајне полиције, генерал *Фехим паша* истрчао сувише напред, *султан га опали камџијом.*

Уопће се држи, да је султан својом присебитошћу отклонио даље страхоте. Страни посетиоци на тераси с ужасом гледаху, како Арнаути војници, што беху испод терасе постављени, набијају *оштрим патронама* своје репетирке.

Број жртава је: *24 убијено, 58 рањено.* Међу убијенима је и васпитач принца Селима, *Беба беј*, као и дворски тајник *Шефки беј.*

— **Из мртвих подигнут мртвац.** На последњој седници француског бијолошког друштва држао је чувени хирург *Сенсер* предавање о једном занимљивом случају, како му је пошло за руком да оживи једног човека, који због удисања клороформа беше изгубио живот. Тога су болесника морали оперирати и то с наркозом. Болесник за време наркозе, кад му беше већ отворен трбух, од једном престаде дисати, било му је престало куцати и лечници су већ мислили, да је од клороформа умро. Одма су употребили сва средства, која су у таквим приликама могућа, и која познаје наука, да би му повратили живот, али све беше узалудно. Тада је Сенсер кроз трбушну шупљину продро до срца, обухватио га прстима и почео масирати. С почетка му се учинило као да је срце празно, али већ је после пет минута осећао, да постаје све веће, а после неколико минута задрхта и поче ритмички бити. Два минута касније болесник поче дисати, лице му се зарумени а било му поче редовно ударати. Болесник, чији су трбух без икакве наркозе лечници зашили, сутра дан после операције тужио се да га боли око срца, али после неког времена сасвим је оздравио.

— **Ухапшене анархисте.** Из *Цириха* телеграфишу, да је на налог саветног одветништва ухапшено четрнајст анархиста, који су својим писањем по анархистичким листовима дражили на убијање. Полиција је седморицу од њих пустила на слободну ногу, а остале је пак и надаље задржала у затвору. Јављају, да ће наскоро многе анархисте бити прогнане из Швајцарске.

— **Чудновата љубав.** Из талијанске вароши *Кастел-Ламаре ди Стабија* јављају о чудноватој љубави једног пунокрвног Талијана. Салватор *Винћано*, младић из добре куће, заљубио се пре неколико година у девојчицу Паулину Понте, која је на тргу продавала воће. Прилике су међутим биле такве, да ту девојку никако није могао узети за жену, те је свим силама радио на томе, да је учини својом љубавницом. Али овој му се намери девојка одлучно одупре. На то је ојађени љубавник једном приликом бријачем унаказио девојчино лице тако, да га је суд осудио на осамнајст месеци робије. Кад се ослободио опет поче облетати око девојке и то с још већом жестином него пре — али и овом приликом без успеха. У очајању шта је знао радити? Набавио је динамита у намери да девојку заједно с кућом, у којој је становала баци у ваздух. Али некако му дознаду намеру, и господин Салватор опет доспе у тавницу на осамнајст месеци. Али ни у тавничном хладу врела се крв талијанска није стишала. Чим се ослободио потражио је опет своју несуђеницу, а кад га ни по трећи пут не хтеде саслушати, рани је ножем, те и по трећи пут допаде тавнице, а девојку пренесу у болницу, где је наскоро издравила и с ужасом помишљала на онај час, кад ће се Винћано ослободити тавнице, што се ових дана и догодило. Младић је и овог пута потражио, а кад се уверио, да ни сад није боље среће испалио је два револверска метка на несрећну девојку, која је поново пренесена у болницу. Винћана су пак већ по четврти пут отпратили у тавницу. Ова ће се љубавна историја свакако још наставити.

НОВИЈЕ.

Будимпешта, 12. јула. Министар унутрашњих послова *уништио* је закључак пештанске жупаније, којим се забрањује чиновницима да примају добровољно плаћену порезу.

Београд, 12. јула. Тачан коначан резултат скупштинских избора овакав је: Изабрано је свега 78 самосталних радикала, 48 фузионаша, 14 националиста и либерала, 4 напредњака, 2 старија радикала, 2 социјалисте, 1 члан Сељачке Слоге; поновних избора по варошима биће 11.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника.“

Догађаји у Русији.

Петроград, 13. јула. По заповести цара Николе реорганизоваће се црноморска флота. Пооштриће се официрска дисциплина, официрима ће се забранити похађање позоришта и шантана.

Варшава, 13. јула. Преки суд осудио је на смрт 5 војничких бегунаца. Официр, који је водио извршење смртне казне, померио је памећу од узрујаности.

Руско-јапански рат.

Токио, 13. јула. Обе војске стоје 19 километара удаљене једна од друге. Сваки дан се очекује велик судар.

Њујорк, 13. јула. Члан јапанске комисије за преговоре о миру, Сато, изјавио је у име барона Комуре, е он мисли, да ће преговори имати успеха. Јапанци ће бити умерени. Обе стране заједно изгубиле су 570.000 људи, од чега Јапан губи 200.000 људи. (Биће мало више! — Ур. „Бр.“) Рат стаје Јапан дневно милијон долара (?). Ратна одштета се мора платити. Први корак изасланика биће склапање примирја. Јапан жели политику отворених врата у Манџурији и мир, али не по сваку цену. Енглеска и Сједињене Државе најбољи су пријатељи Јапану.

Папа против католичке странке.

Рим, 13. јула. Папа се изјавио против стварања католичке странке у италијанском парламенту.

Књижевност.

Ми смо неки дан у бр. 154 „Браника“ донели у кратко оглас о књизи, што ју је издао у Београду *др. Војислав Рашић* под насловом *„Грађанско бирачко право.“* Но то дело не обухваћа само „бирачко право за скупштину“ већ све гране државнога склопа краљевине Србије. Читав наслов те књиге гласи: „Грађанско бирачко право или нацрт државнога склопа и упутства за бирање народних представника *у држави, округу, срезу, општини.*“

У нашим овде крајевима слабо се познају државне установе краљевине Србије. Ово особито вреди у погледу бирачкога права. Кад су ових дана у нас овде продирале вести о изборној борби у Србији, нама читав тамошњи поступак о припремама за скупштинске изборе био је непознат. Тамошњи начин избора и ако савршен и праведан, врло је комплициран. Ми овде не знамо, што је то: бирање по изборним листовима, што то значи: носилац изборне листе, какве су то изборне куглице које се спуштају у изборну кутију. Наравно да начин избора у Србији није нешто оригинално српско, већ је узето из начина избора у Француској, и другим западним државама, али избор по листинама већ се у Србији тако удомаћио, да изгледа да је то сасвим српска установа.

Према комплицираном начину бирања у Србији, наравно да мора бити многих владиних одредаба, које потанко одређују читав поступак при бирању, па и формуларе који се имају употребити при саставу појединих записника и извештаја.

Др. Војислав Рашић скупио је све те одредбе у својој књизи, па је по основима државне науке и мотивисао поједине одредбе. Но др. Рашић није се само ограничио на материју о скупштинским изборима већ је у своју књигу примио и одредбе у погледу избора *окружних* и *среских* представника уз разлагање о окружној, па среској *самоуправи.* На даље примио је у своју књигу одредбе у погледу избора *општинских* представника уз разлагање права и дужности општинских чланова. На послетку разложио је у својој књизи: општинске зборове, сеоске састанке, општинске одборе, општинске судове, и на послетку је навео одредбе ради поште, буџета и рачуна у општинама.

Све ово ставити у једну целину, за ово је требало великога труда, а и знање државних наука.

Ова књига добро ће доћи српским грађанима у Србији, као неки *„подсетник“* (што каже др. Рашић), а ми с наше стране можемо казати, да ће добро доћи и нама овде, јер ми овде слабо познајемо државне установе у краљевини Србији, а као Срби хоћемо да се интересујемо за политичке појаве у Србији.

Књига има 216 страна велике осмине, а стаје само 1 динар 20 пара или 1 Кр. 10 фил.

Може се добити у свима главнијим српским књижарама, и код писца у Београду (Љубићска улица 15.).

Привреда.

— **Стање усева у Угарској.** Угарско пољопривредно министарство издало је пре неки дан извештај о стању усева до 1. јула о. г. Према томе извештају стање усева је оваково: Жетва *пшенице* процењена је на 42 милијона метарских центи; жетва *ражи* на 14, *јечма* на 13, а *зоби* на 12 милијона мет. центи. *Репица* стоји средње; *кукуруз врло добро*; *кромпир* обећава обилна плода: *хмељ* и *дуван* врло добро успевају. *Проја, лан* и *кудеља* имају приличан изглед; *репа* за јело и за марву врло добро стоји. Паша је богата. Виногради добро успевају.

Књижевне вести.

Част ми је поштованој читалачкој публици до повољног знања ставити, да ћу издати на свет књигу:

Ко поткопава и руши нар.-црквену автономију?

На овај корак нагнало ме је чисто српско родољубље и љубав к автономији нам милој, а никако лични интерес или шпекулација. Надам се да ће ово врло важно питање сваког искреног родољуба и пријатеља народног занимати.

Извештавајући о том своје и народне пријатеље, као и цео читалачки свет, нарочито обраћам на то пажњу позваних фактора.

У Вршцу, месеца јула 1905. г.

Слободан сам потписати се

с поштовањем

Милутин Златановић.

Учтиво молим сва српска јавна гласила, како у Угарској, тако и у свима српским земљама, да ову књижевну веест више пута у народном интересу прештампати изволе, нашто им унапред своју благодарност изјављујем.

Трговина.

Храна.

Нови Сад, 13. јула 1905.

Цене су биле:

Жито ново прве каквоће	— К	14—80	п.
Жито ново друге каквоће	— „	14——	„
Старо	— „	16——	„
Наполица стара	— „	13——	„
Зоб	— „	11——	„
Јечам нови	— „	12——	„
Кукуруз стари окрњен	— „	15——	„
Кукуруз нови окрњен	— „	15——	„
Клипови	— „	———	„
Пасуљ бели нови	— „	———	„
Пасуљ жути нови	— „	———	„
Вика	— „	———	„
Мухар	— „	———	„
Проја	— „	———	„
Вуна	180 „	———	„

Све од 100 клгр.

Марва, свињи и живина.

Нови Сад, 13. јула 1905.

Волови по кили	— —	60—66 п.
Свињи тешки по кили	— — К	1·—04 „
„ средњи „ „	— — —	96—— „
„ лаки „ „	— — —	90—— „
„ мршави пар	— —	160 и 190 п.
Теоци по кили	— — — — —	70—76 К
Јагањци 1 К	— — — —	·56—60
„ по пару	— — — —	20—26 К
Кљукане гуске по кил.	1 круна	20—пот.
Јаја 7 ком.	— — — — — — —	40 пот.

Извештај филијале Српске Банке у Будимпешти од 12. (25.) јула 1905. **Данас је продато у готовој роби:** *Пшенице поштске:* 2900 мтц., каквоћа 79·—805 по К 17·25—17·65; *Х. М. Вашархељске:* —— мтц., каквоћа —·— по К —·—; *Будимпештан.* околине: 1950 мтц., каквоћа 75·5—80 по К 16·75—17·50; *Банатске:* —— мтц., каквоћа —· ——. по К —·—; *Бачке:* 4030 мтц., каквоћа 75·5—76 по К 16·60—17·—; *Сентомашке:* —— мтц., каквоћа — по К —·—; *Т. Бечејске:* — мтц., каквоћа — по К —·—; *Ст. Бечејске:* —— мтц., каквоћа —. по К —·—; *Врбашке:* — мтц., каквоћа — по К —·—; *Панчевачке:* —— мтц., каквоћа —· по К —·—; *Магазинске:* 8020 мтц., каквоћа 76·5—80·5 по К —·— 17.30. *(Све цене за 3 месеца.)*

Нова жита. *Пшеница поштска:* 1150 мтц., каквоћа 77—80 по К 16·30—16·70; *Будимпештанске* околине: 3900 мтц., каквоћа 77. —80· по К 15·80—16·80; *Горњо-Мађарске:* — мтц., каквоћа — по К —·—; *Раж:* 2050 мтц. по К 12·70—12·90 (за готово паритет Будимпешта). *Кукуруз:* 1500 мтц. по К 15·72——·— (за готово).

Закључци.

Пшеница за октобар 1905.	К	15.82—15.84
„ „ април 1906.	„	16.34—16.36
Раж за октобар 1905.	„	12.82—12.84
Зоб за октобар 1905.	„	11.46—11.48
Кукуруз за јули 1905.	„	16.26—15.28
„ „ август 1905.	„	15.40—15.42
„ „ мај 1906.	„	10.96—10.98
Репица (Kohlreps) за август 1905.	„	24.70—24.80

После подне.

Пшеница за октобар 1905	„	15.86—15.88
„ „ април 1906.	„	16.42—16.44
Раж за октобар 1905.	„	12.84—12.86
Зоб за октобар 1905.	„	11.46—11.48
Кукуруз за јули 1905.	„	16.30—16.32
„ „ август 1905.	„	15.30—15.34
„ „ мај 1906.	„	10.08—10.10
Репица (Kohlreps) за август 1905.	„	24.50—24.70

Иноземство: Америка и остале житне пијаце нешто скупље цене.

Управник: **Др. Мих. Полит-Десанчић.**
Одговорни уредник: **Јанко Перић.**

ОГЛАСИ.

Број 6154./1905.

НАТЕЧАЈ.

Код потписаног градског поглаварства имаде се попунити место **градског инжинира** са годишњом платом од 1600 круна и станарином од 400 круна. Овом градском чиновнику припада право на четири шестогодишња 10% темељне плаће у мировину урачунљива доплатка. Гореименовани градски чиновник намешта се доживотно, те има право на мировину односно обскрбу за себе, удову и сироте му у смислу закона од 21. јуна 1895. о устројству градских општина у краљевини Хрватској и Славонији, односно закона од 10. марта 1892. о умировљењу земаљских уредника и намештеника у краљ. Хрватској и Славонији.

Напоменути чиновник мора бити оспособљен за своје службовање онако, како је то прописано за кр. земаљске чиновнике у краљ. Хрватској и Славонији.

Сви рефлектанти имају своје са доказима о својем оспособљењу и досадањем службовању провиђене молбенице најкасније до *31. августа 1905. год.* путем своје надлежне области поднети.

ГРАДСКО ПОГЛАВАРСТВО

у *Митровици*, 21. јула 1905. године.

Градски начелник:

329 1—3 **Милекић** с. р.

ЈЕМЧИ апотека К. Балаша то, да је оно по њој у промет пуштено чудотворно право енглеско краставчево млеко од Балаше за лице нешкодљиво. Пошт. даме нека само једанпут пробе ради поруче краставчево млеко од Балаше па ће се уверити, да то средство за улепшавање одма одстрањује све врсте бубуљица, флеке (Leberflecken), суједке и сваку другу нечистоћу на лицу и да подмлађује, освежава и глача лице. Бочица је К 2, уз ово прави енглески краставчев сапун К 1, пудер К 1·20. Може се добити у свакој апотеци. Главно стовариште у Новом Саду, у апотеци Lukács Zsigmond. 295 1—5

НА УСЛУЗИ!

„ПЛАВША ЛЕСКОВАЦ у СТАПАРУ“

ВЕЗА СА НАЈЧУВЕНИЈИМ БАНКАМА!

судски протоколирана фирма, за посредовање хипотекарних (на отплату — амортизационих)

ЗАЈМОВА.

Поштен, брз и солидан рад. Захтевај тарифу и услове, које на захтев сваком, ради уверења о јефтиноћи, бесплатно шаљем.

Брате Србине! Ако већ мораш зајам тражити, „не уздај се у помоћ туђина, помоћ туђа наплата је скупа“.

192 24—25

ПРАВА ЈЕ ПОМОЋ ОНДА, КАД ЈЕ БРЗА!

Овогодишњи род

на два шљивика (један од 5 јутара, други од 3 јутра) продаваће потписана управа **у недељу 17. (30.) јула** (на Огњену Марију) у 3 с. по подне на јавној дражби.

Потањи услови и обавештења могу се чути у ман. канцеларији.

321 3—3 **УПРАВА манастира Мале Ремете.**

Број 6155./1905.

ОГЛАС.

На темељу закључка градског заступства од 18. јула т. г. под бр. 108. овим се од стране потписаног градског поглаварства на знање даје, да ће се путем јавне дражбе, која ће се одржавати у просторијама овог поглаварства **24. августа 1905. год.** у 11 сати пре подне издавати **под закуп на 1 до 6 година почевши од 1. јануара 1906. год. општинско земљиште** под катастралним бројевима 1749—64. и 1764—74. са површином од 438 јутара 674 □ хв. у сљедеће увете:

а.) Сваки дражбователь дужан је пре отпочете дражбе положити у име жаобине у руке дражбеног поверенства за општинску земљу 1200 Круна у готовом новцу или у вредностних папирих.

б.) Жаобина ће се вратити дражбовательима тек после одобрене дражбе од стране градског заступства.

в.) Дражбоваће се усмено и уз писмене понуде, које се имају овом градском поглаварству до гореозначеног дана и сата добро запечаћене поднети и надаље да су провиђене са прописаним биљегом гореозначеном жаобином и очитовањем, да су дражбовательу сви дражбени увети познати те да на њих пристаје.

г.) Исклична цена је по јутру 20 Круна годишње. — Остали дражбени увети могу се код потписаног градског поглаварства у званичним сатима увидити.

ГРАДСКО ПОГЛАВАРСТВО

у *Митровици*, 21. јула 1905. године.

Градски начелник:

330 1—2 **Милекић** с. р.

Бр. 170 У. О. 1905. 310 3—3

СТЕЧАЈ.

Како у овогодишњој Главној Скупштини Матице Српске настаје уобичајена *шестогодишња обнова свију чиновника Матице Српске*, расписује се стечај на место:

I. секретара,
II. секретара,
књиговође,
благајника,
библијотекара,
поткњиговође,
фискала.

Годишња је **плата I. секретару**, који је уједно и уредник Летописа, **3000 круна** и **700 круна** у име **станарине**;

II. секретару 2400 круна и **560 К** у име **станарине**;

књиговођи 2400 К и **560 К** у име **станарине**;

благајнику 2000 К и **490 К** у име **станарине**;

библијотекару, који је уједно архивар и регистратор, **1600 К** и **490 К** име **станарине**;

поткњиговођи 1600 К и **490 К** у име **станарине**;

фискалу 1000 К.

Књиговођа, благајник и поткњиговођа дужни су положити кауцију. Књиговођа и поткњиговођа у износу своје годишње плате, а благајник двапут толико, колика му је плата.

Од I. секретара тражи се, да је академски образован и да као уредник Летописа има књижевничку спрему;

од II. секретара и библијотекара: спрема за отправљање својих прописаних дужности;

од књиговође, благајника и поткњиговође строго стручно знање и извецбаност;

од фискала да је дипломисан адвокат.

Иначе су дужности чиновника још и правилима одређене.

Од свију чиновника Матичиних тражи се пак знање српског и мађарског језика; знање немачког или још другог ког језика препоручује молиоца.

Ко од молилаца о свему наведеном жели ближа обавештаја, може га добити од секретара друштвеног.

Новоизбрани чиновници дужни су на основу Мировинске уредбе, а према плати својој уплаћивати у пензиони фонд. После десет година непрекидног службовања с истом платом добијају 10% доплатка, а за тим сваких пет година још 5% од своје редовне плате.

Молбе са сведоцбама о стручном знању, спреми и владању треба послати Управном Одбору Матице Српске у Нови Сад.

Рок овом стечају траје до 6. (19.) августа о. г.

Молбе, које се поднесу после тога рока, неће се никако узети у обзир.

Од Управног Одбора Матице Српске у Новом Саду 6. (19.) јула 1905.

Председник Матице Српске:

А. Хаџић с. р.

Др. Милан Савић с. р.

секретар.

СТЕЧАЈ.

На основу упутства сл. ЕШО. бр. 343./зап. ex 1905. школски одбор српске православне црквене и школске општине деспотсентиванске овим расписује стечај на **једно учитељско место** овдашње српске вероисповедне основне школе. Дужности су одређене Школ. Уредбом од 1872. године. Учитељ ће предавати на оним разредима, које му месн. шк. одбор доделио буде, осим тога дужан је у св. храму при богослужењу појати.

Са овим местом скопчана је годишња плата од 800 Кр., за огрев од црквене општине добија 2 фата дрва и 16 мц. угља, слободан стан са баштом. На ово место могу компетовати свршени учитељи, који су оспособљени за такове по 58. §. Школ. Уредбе.

Рок је стечају **28. јули (10. август) 1905.** Молбенице с прилозима ваља поднети потписаном председништву.

Из седнице школ. одбора српске православне црквено-школске општине у **Деспот-Сентивану** 21. маја (3. јуна) 1905. 315 3—5

Бранко Јагеровић, привр. перовођа. Мирко Убавин, председник шк. о.

Др. Јефта Стојаковић

лекар у Новом Саду

отпутовао је на три недеље и враћа се 8. (21.) августа о. г. и тада отпочиње опет редовну ординацију.

328 1—1

СВЕ ДОСАДАЊЕ

беседе дра Мих. Полита-Десанчића

II. ДЕО

са повесничким цртама из српске политичне борбе од год. 1883.—1898.

Садржај: Предговор. I. Ствари у Хрватској. — Крвави догађаји у Загребу због мађарских грбова. — Наша народно-црквена автономија. — Беседа на угарском сабору 26. септембра 1883. — II. Борба против Кикиндског програма. — Велико-Бечкеречки и Кикиндски програм. — Посланица бирачима уздинског среза. — Избори г. 1884. III. Расуло српске народне странке. — Проглас на бираче за угарски сабор г. 1887. — IV. Пред бирачки избор Сентомашки. — Сентомашки бирачки збор и његова брука. — Бирачка конференција у Новом Саду. — Беседа 19. априла 1887. — Потпун расцеп у народу. — Изборно кретање. - Беседа у Белој Цркви дана 5. јуна 1887. — Пораз при изборима г. 1887. — Врхунац раздора. — Смрт Мише Димитријевића. — V. Смрт Германа Анђелића. — Избор новога патријарха. — Народно-црквени сабор г. 1892. — Беседа 7. новембра 1892. — VI. Избори за угарски сабор г. 1892. — Проглас на српске бираче. — VII. Политична борба у новосадској муниципији. — Беседе: о Лајошу Кошуту, против народно-црквених реформа, у ствари зидања српске гимназије. — VIII. Митрополијски збор у Карловцима г. 1894. и црквено-политичне реформе. — Беседа 7. априла 1894. — Одлуке збора. — Утисак митрополијског збора. — IX. Беседа у спомен хрватском историчару Фрањи Рачком у „Матици Српској“. — X. Народносни конгрес. — Говори на конгресу. — Народносни програм. — Његов утисак и његов значај. — XI. Седамдесетогодишњица Милетићева. — XII. Народно-црквени сабор г. 1897. — Проглас на бираче. — Слога странака. — Велика победа при изборима. — Саборска адреса и говор у препоруку исте. — Одлука сабора. — Одгода. — Нови расцеп после сабора. XIII. Конференција код министра-председника Банфија и патријарха Бранковића. — Говор од 6. септембра 1897. — Утисак конференције код Банфија. — Говор од 9. октобра 1897. на конференцији код патријарха. — Утисак конференције код патријарха. — XIV. Протест извршеногa одбора народноснога конгреса против помађаривања местних имена. — Засталост у народносној акцији. — XV. Пола столећа. — Помен години 1848. — Завршна реч. (Развитак радикализма. Радикали према социјалистима и анархистима Српство и Хрватство. Положај у Тројеници. Народности у Угарској).

Књига износи 306 страна велике осмине. Цена *место* 3 Круне сада 2 Круне. Може се добити у администрацији „Бранника“. 319 1—

ЗА ДАМЕ НЕОПХОДНО НУЖНО!

НАЈБОЉЕ

!! СРЕДСТВО ЗА УЛЕПШАВАЊЕ !!

Földes's Margit-Créme

После неколико дана одстрањује сваке врсте пегâ, бубуљица, суједака и сваку нечистоћу на кожи. Углачава боре, чисти, освежава, подмлађује и даје белоће лицу.

Цена: малој тигли 1 К, великој 2 К.

Отмени артикли за тоалету:

Маргита-пудер (у 3 боје) 1.20 К. — **Маргита-сапун** 70 пот. — **Маргита-паста** за зубе 1 К. — **Маргита-водице** за лице 1 К.

Шаље поштом уз поузеће (per Nachnahme), или кад се новац унапред пошље, произвођач:

KELEMEN von FÖLDES, Apotheker, Arad.

Може се добити у свакој апотеци, дрогерији и парфимским радњама.

Главно стовариште: у новосадским апотекама: **Гавре Плавшића Јована Вујића** и **Карла Гросингера.** 300 4—5

Földes's Margit-Créme

Власник и издавалац: Деоничарско друштво „Бранник“.

Штампарија деоничарског друштва „Бранника“.